

กลไกราคาคาร์บอนภายในองค์กร Internal Carbon Pricing

บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) ตระหนักถึงความท้าทายและความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจค้าปลีกและค้าส่งวัสดุก่อสร้าง ของตกแต่งบ้าน การบริหารศูนย์กระจายสินค้า ระบบโลจิสติกส์ ต้นทุนพลังงาน ตลอดจนห่วงโซ่อุปทานของสินค้าและบริการ

ในฐานะผู้ประกอบการธุรกิจที่มีเครือข่ายสาขาและศูนย์กระจายสินค้าครอบคลุมหลายพื้นที่ทั่วประเทศ บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการพลังงาน การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน เพื่อสร้างความยืดหยุ่นทางธุรกิจยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน และสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ

บริษัทฯ จึงได้นำกลไกราคาคาร์บอนภายในองค์กร หรือ Internal Carbon Pricing: ICP มาใช้เป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์และการเงิน เพื่อสะท้อนต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อมในการตัดสินใจทางธุรกิจ การลงทุน การบริหารความเสี่ยง และการกำหนดทิศทางการเติบโตอย่างยั่งยืน

1) วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

1.1 การตัดสินใจลงทุนที่ยั่งยืน

บริษัทฯ ใช้ราคาคาร์บอนภายในเป็นเกณฑ์ประกอบการประเมินความคุ้มค่าของโครงการลงทุนที่ช่วยลดการใช้พลังงานและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น

- การติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์บนหลังคา หรือ Solar Rooftop ในสาขาและศูนย์กระจายสินค้า
- การยกระดับระบบปรับอากาศและอุปกรณ์ไฟฟ้าให้มีประสิทธิภาพพลังงานสูงขึ้น
- การติดตั้งระบบบริหารจัดการพลังงานในสาขาและคลังสินค้า
- การใช้รถยกไฟฟ้า (EV Forklift) อุปกรณ์คลังสินค้าประหยัดพลังงาน หรือยานพาหนะพลังงานทางเลือก
- การพิจารณาการใช้รถขนส่งที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น หรือยานพาหนะไฟฟ้าในกิจกรรมขนส่งที่เหมาะสม

การนำราคาคาร์บอนมาประกอบการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงิน ช่วยให้บริษัทฯ เห็นมูลค่าทางเศรษฐกิจของการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างชัดเจน และสนับสนุนการจัดสรรเงินลงทุนไปยังโครงการที่สร้างคุณค่าระยะยาว

1.2 การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

กิจกรรมหลักของบริษัทฯ มีการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในสาขา ศูนย์กระจายสินค้า และระบบขนส่งสินค้า บริษัทฯ จึงใช้กลไกราคาคาร์บอนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้หน่วยงานต่าง ๆ บริหารจัดการพลังงานและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น

- การลดการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ขายสินค้า คลังสินค้า สำนักงาน และพื้นที่สนับสนุน
- การบริหารเวลาเปิด-ปิดระบบแสงสว่างและระบบปรับอากาศให้เหมาะสม
- การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บและเคลื่อนย้ายสินค้าในคลังสินค้า
- การวางแผนเส้นทางขนส่งสินค้าให้มีประสิทธิภาพ ลดระยะทางซ้ำซ้อน
- การรวมเที่ยวขนส่งและเพิ่มอัตราการใช้รถบรรทุกสินค้าให้เหมาะสม
- การลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงจากยานพาหนะของบริษัทฯ และอุปกรณ์ภายในคลังสินค้า

แนวทางดังกล่าวช่วยลดต้นทุนพลังงาน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม

1.3 การสนับสนุนสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ในฐานะผู้จำหน่ายวัสดุก่อสร้างและของตกแต่งบ้าน บริษัทฯ มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ผู้บริโภคเข้าถึงสินค้าที่ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น สินค้าประหยัดพลังงาน อุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีฉลากประหยัดไฟ สุขภัณฑ์และอุปกรณ์ประหยัสน้ำ วัสดุก่อสร้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานยาวนาน ช่วยลดการใช้ทรัพยากร ผลิตภัณฑ์ที่สามารถซ่อมแซม ใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลได้

บริษัทฯ สามารถนำแนวคิดราคาคาร์บอนมาช่วยประเมินมูลค่าเชิงบวกของการส่งเสริมสินค้ากลุ่มดังกล่าว รวมถึงใช้ประกอบการสื่อสารกับลูกค้า คู่ค้า และผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อสนับสนุนการบริโภคและการก่อสร้างที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

1.4 การประเมินคุณค่าทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

บริษัทฯ ใช้ราคาคาร์บอนเป็นเครื่องมือในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของโครงการด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยแปลงปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดลงหรือกักเก็บได้ให้เป็นมูลค่าที่สามารถวัดผลได้ เช่น

- โครงการลดขยะและเพิ่มการใช้เชื้อเพลิงจากสาขาและศูนย์กระจายสินค้า
- โครงการบริหารจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินดังกล่าวช่วยให้บริษัทฯ สามารถสะท้อนผลลัพธ์ด้านสิ่งแวดล้อมในรูปแบบที่เป็นรูปธรรม และเชื่อมโยงกับแนวทางการสร้างคุณค่าร่วมระหว่างธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

1.5 การบริหารความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

บริษัทฯ ใช้ราคาคาร์บอนภายในเพื่อประเมินผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากแนวโน้มกฎระเบียบและนโยบายด้านสภาพภูมิอากาศในอนาคต เช่น

- ภาษีคาร์บอน
- มาตรการกำกับดูแลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- ต้นทุนพลังงานที่อาจเพิ่มสูงขึ้น
- มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับคู่ค้าและสินค้าในห่วงโซ่อุปทาน
- ความคาดหวังของนักลงทุน ลูกค้า และหน่วยงานกำกับดูแลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสภาพภูมิอากาศ

แม้ธุรกิจของบริษัทฯ จะไม่ได้เป็นอุตสาหกรรมการผลิตที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเข้มข้นสูงโดยตรง แต่บริษัทฯ มีความเกี่ยวข้องกับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานในสาขา ศูนย์กระจายสินค้าสินค้า การขนส่ง และห่วงโซ่อุปทานของสินค้าวัสดุก่อสร้าง เช่น เหล็ก ปูนซีเมนต์ กระเบื้อง สี และผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้านต่าง ๆ ดังนั้น การประเมินต้นทุนคาร์บอนล่วงหน้าจะช่วยให้บริษัทฯ เตรียมความพร้อมต่อความเสี่ยงด้านกฎระเบียบและตลาดในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 การสนับสนุนเป้าหมายด้านสภาพภูมิอากาศและ Net Zero

กลไกราคาคาร์บอนภายในช่วยสนับสนุนการกำหนดแผนงานและมาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของบริษัทฯ ให้เป็นระบบสามารถติดตามผลได้ และสอดคล้องกับแนวทางสากล โดยเฉพาะการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมที่บริษัทฯ ควบคุมได้โดยตรง เช่น การใช้ไฟฟ้า การใช้น้ำมันเชื้อเพลิง การบริหารขนส่ง และการดำเนินงานของสาขาและศูนย์กระจายสินค้า

2) ประเภทและขอบเขตของกลไกราคาคาร์บอน

2.1 ประเภทราคาคาร์บอน

บริษัทฯ เลือกใช้รูปแบบ ราคาอ้างอิง หรือ Shadow Price ซึ่งเป็นราคาคาร์บอนสมมติที่นำมาใช้ในการประเมินทางการเงินของโครงการลงทุนและการวางแผนงบประมาณ โดยยังไม่ใช้การเรียกเก็บเงินจริงระหว่างหน่วยงานภายใน

การใช้ Shadow Price เหมาะสมกับบริบทของบริษัทฯ ในระยะเริ่มต้น เนื่องจากช่วยให้สามารถประเมินผลกระทบด้านคาร์บอนของโครงการต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ โดยไม่สร้างภาระทางบัญชีเพิ่มเติม และสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับพัฒนาไปสู่รูปแบบราคาคาร์บอนภายในที่ซับซ้อนขึ้นในอนาคต

2.2 อัตราราคาคาร์บอนอ้างอิง

บริษัทฯ กำหนดอัตราราคาคาร์บอนอ้างอิงเบื้องต้นที่ 200 บาทต่อตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า หรือ 200 บาท/tCO₂e

โดยพิจารณาจากราคาเฉลี่ยในตลาดคาร์บอนภาคสมัครใจของประเทศไทย เช่น โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย หรือ Thailand Voluntary Emission Reduction Program: T-VER รวมถึงแนวโน้มของนโยบายภาครัฐและตลาดคาร์บอน

บริษัทฯ จะทบทวนอัตราดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจ ราคาพลังงาน นโยบายด้านสภาพภูมิอากาศ และพัฒนาการของตลาดคาร์บอนในประเทศและต่างประเทศ

3) ขอบเขตการคำนวณที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของบริษัทฯ

ขอบเขตที่ 1: Scope 1

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางตรงจากกิจกรรมที่บริษัทฯ เป็นเจ้าของหรือควบคุมโดยตรง เช่น

- การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของรถขนส่ง รถกระบะ รถบรรทุก หรือยานพาหนะของบริษัทฯ
- การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงของอุปกรณ์ภายในคลังสินค้า เช่น รถยกหรือเครื่องจักรบางประเภท
- การใช้น้ำมันดีเซลในเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง
- การรั่วไหลของสารทำความเย็นจากระบบปรับอากาศและอุปกรณ์ทำความเย็นในสาขา สำนักงาน หรือคลังสินค้า

กิจกรรมเหล่านี้เป็นแหล่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่บริษัทฯ สามารถควบคุมและลดได้โดยตรงผ่านการปรับปรุงประสิทธิภาพ การเปลี่ยนเทคโนโลยี และการบำรุงรักษาเชิงป้องกัน

ขอบเขตที่ 2: Scope 2

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมจากการใช้ไฟฟ้าที่ซื้อจากภายนอก ซึ่งเป็นแหล่งปล่อยที่มีนัยสำคัญต่อธุรกิจค้าปลีกและคลังสินค้า โดยครอบคลุมการใช้ไฟฟ้าใน

- สาขาและศูนย์กระจายสินค้า
- สำนักงานใหญ่และสำนักงานสนับสนุน
- ระบบแสงสว่าง
- ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ
- ระบบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์สำนักงาน และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- อุปกรณ์และระบบสนับสนุนการจัดเก็บและจำหน่ายสินค้า

การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกใน Scope 2 จึงมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ไฟฟ้า การติดตั้งพลังงานหมุนเวียน และการบริหารจัดการพลังงานในสาขาและศูนย์กระจายสินค้า

ขอบเขตที่ 3: Scope 3

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางอ้อมอื่น ๆ ตลอดห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งบริษัทฯ อยู่ระหว่างการพัฒนาแนวทางการจัดเก็บข้อมูลและการคำนวณให้ครอบคลุมมากขึ้นในอนาคต โดยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริบทของบริษัทฯ ได้แก่

- การผลิตสินค้าที่บริษัทฯ จัดจำหน่าย เช่น ปูนซีเมนต์ เหล็ก กระเบื้อง สี สุขภัณฑ์ อุปกรณ์ไฟฟ้า และวัสดุก่อสร้างอื่น ๆ
- การขนส่งสินค้าจากคู่ค้าไปยังศูนย์กระจายสินค้าหรือสาขา
- การขนส่งสินค้าจากสาขาไปยังลูกค้า
- การเดินทางของพนักงานและการเดินทางเพื่อธุรกิจ
- การกำจัดของเสียจากสาขา และศูนย์กระจายสินค้า
- การใช้และการกำจัดผลิตภัณฑ์หลังการขายในบางกลุ่มสินค้า
- บรรจุภัณฑ์และวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการดำเนินงาน

เนื่องจากธุรกิจของบริษัทฯ มีความเกี่ยวข้องกับสินค้าหลากหลายประเภทจากคู่ค้าจำนวนมาก การพัฒนาข้อมูล Scope 3 จะช่วยให้บริษัทฯ เข้าใจแหล่งปล่อยก๊าซเรือนกระจกตลอดห่วงโซ่อุปทาน และสามารถร่วมมือกับคู่ค้าในการผลักดันสินค้าและกระบวนการที่มีคาร์บอนต่ำมากขึ้น

4) แนวทางการประยุกต์ใช้ราคาคาร์บอนภายใน

บริษัทฯ สามารถนำราคาคาร์บอนภายในไปใช้ในกระบวนการตัดสินใจทางธุรกิจที่สำคัญ ได้แก่

4.1 การประเมินโครงการลงทุน

นำมูลค่าการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมาประกอบการวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงการ เช่น Solar Rooftop, ระบบปรับอากาศประสิทธิภาพสูง และรถยกไฟฟ้า(EV Forklift)

4.2 การวางแผนงบประมาณด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม

ใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดลำดับความสำคัญของโครงการลดพลังงานในสาขาและศูนย์กระจายสินค้า

4.3 การออกแบบและปรับปรุงสาขา

สนับสนุนการออกแบบสาขาใหม่หรือการปรับปรุงสาขาเดิมให้ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การออกแบบแสงธรรมชาติ ระบบระบายอากาศ และอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน

4.4 การบริหารโลจิสติกส์

ใช้ประเมินประโยชน์ของการลดระยะทางขนส่ง การเพิ่มประสิทธิภาพเส้นทาง และการเปลี่ยนไปใช้ยานพาหนะหรือเชื้อเพลิงที่ปล่อยคาร์บอนต่ำลง

4.5 การพัฒนาความร่วมมือกับคู่ค้า

ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงผลกระทบด้านคาร์บอน และสนับสนุนคู่ค้าที่มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ

5) ผลลัพธ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระยะยาว

การคำนึงถึงต้นทุนคาร์บอนในการตัดสินใจลงทุนและดำเนินงาน ช่วยให้บริษัทฯ ลดต้นทุนพลังงาน ลดความเสี่ยงจากกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม และเพิ่มความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดในอนาคต

5.2 ลดการใช้พลังงานและการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

การนำ ICP มาใช้ช่วยผลักดันให้หน่วยงานภายในเห็นความสำคัญของการลดการใช้ไฟฟ้า น้ำมันเชื้อเพลิง และทรัพยากรอื่น ๆ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินงานของบริษัทฯ

5.3 ยกระดับความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูล

บริษัทฯ สามารถนำข้อมูลจากการประเมินราคาคาร์บอนภายในไปสนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนและสภาพภูมิอากาศให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานสากล

5.4 ส่งเสริมวัฒนธรรมความยั่งยืนภายในองค์กร

การใช้ราคาคาร์บอนภายในช่วยให้พนักงาน สาขา ศูนย์กระจายสินค้า และหน่วยงานสนับสนุนตระหนักถึงต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมของกิจกรรมประจำวัน และมีส่วนร่วมในการคิดค้นแนวทางประหยัดพลังงาน ลดของเสีย และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างต่อเนื่อง

5.5 สร้างคุณค่าร่วมกับคู่ค้า ลูกค้า และสังคม

บริษัทฯ สามารถใช้แนวทาง ICP เป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงานร่วมกับคู่ค้าในการลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมของสินค้าและการขนส่ง พร้อมทั้งส่งเสริมให้ลูกค้าเข้าถึงสินค้าที่ช่วยประหยัดพลังงาน ประหยัดน้ำ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น